

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ในการวิจัยครั้งนี้ ตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมุติฐานการวิจัย
3. ขอบข่ายการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการทำไม้กวาดดอกหญ้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการทำไม้กวาดดอกหญ้า ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สมมุติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ตัวแปรในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น

1.1 หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำไม้กวาดดอกหญ้า กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการทำไม้กวาดดอกหญ้า กลุ่มสาระการเรียนรู้
 และเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

2. ตัวแปรตาม

- 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการทำไม้กวาดดอกหญ้า
- 2.2 ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนการสอน

ขอบข่ายการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. พื้นที่การศึกษา ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำไม้กวาดดอกหญ้า บ้านนาสะแบง หมู่ 1 บ้านนาสะแบงทุ่ง หมู่ 2 และบ้านนาสะแบงสามัคคี หมู่ 3 ตำบลนาสะแบง อำเภอศรีวิไล จังหวัดหนองคาย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้
 - 2.1 ประชากร คือ นักเรียนโรงเรียนบ้านนาสะแบง ตำบลนาสะแบง อำเภอศรีวิไล จังหวัดหนองคาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 60 คน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนบ้านนาสะแบง ตำบลนาสะแบง อำเภอศรีวิไล จังหวัดหนองคาย จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นนักเรียนที่ผู้วิจัยทำการสอนในชั้นเรียน
3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 3.1 ตัวแปรต้น
 - 3.1.1 หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำไม้กวาดดอกหญ้า กลุ่มสาระการเรียนรู้
 และเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
 - 3.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการทำไม้กวาดดอกหญ้า กลุ่มสาระ
 การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น
 - 3.2 ตัวแปรตาม
 - 3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการทำไม้กวาดดอกหญ้า
 - 3.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนการสอน
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549

5. เนื้อหา คือ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำไม้กวาดดอกหญ้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยกับวิทยากรท้องถิ่นร่วมกันพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย

- 5.1 ความรู้เกี่ยวกับดอกหญ้า (แยมใหญ่)
- 5.2 การเตรียมวัสดุ- อุปกรณ์และเครื่องมือในการถักไม้กวาดดอกหญ้า
 - 5.2.1 การเก็บเกี่ยวดอกหญ้า(แยมใหญ่)
 - 5.2.2 การจัดเตรียมดอกหญ้า (แยมใหญ่)
 - 5.2.3 การจัดเตรียมไม้ไผ่ทำด้ามไม้กวาด
- 5.3 ขั้นตอนการทำไม้กวาดดอกหญ้า
 - 5.3.1 การถักไม้กวาดแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - 5.3.2 การถักไม้กวาดแบบประยุกต์
 - 5.2.3 การแปรรูปผลิตภัณฑ์ไม้กวาดดอกหญ้าเป็นสิ่งประดับตกแต่ง
- 5.4 การวางแผนการตลาดและการจำหน่าย
- 5.5 การจัดนิทรรศการแสดงผลงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยวิธีของ Lovett มีค่าเท่ากับ 0.89 แสดงว่าแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์มีความเชื่อมั่นสูง
2. ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น โดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประเมิน 6 ด้าน ได้แก่ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ปรากฏว่า หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 หมายความว่าหลักสูตรนี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
3. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการทำไม้กวาดดอกหญ้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชา วิชาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 แผน มีประสิทธิภาพ 86.98/ 88.15 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การทำไม้กวาดดอกหญ้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชา วิชาชีพและเทคโนโลยี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำไม้กวาดดอกหญ้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ซึ่งอยู่ในระดับมาก หลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำไม้กวาดดอกหญ้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลจากการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำไม้กวาดดอกหญ้าโดยผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำหลักสูตรไปทดลองใช้ผลปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ซึ่งสรุปได้ว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรท้องถิ่นว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ศึกษาบริบทของชุมชน สำรวจความต้องการของชุมชนและสำรวจความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสื่อวัสดุอุปกรณ์ ทักษะกระบวนการ ผลิตภัณฑ์จากดอกหญ้า โดยศึกษาจากผู้ชำนาญการ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประมวลเขียนเป็นหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำไม้กวาดดอกหญ้า แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบด้านภาษา เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน การวัดและประเมินผล ปรับปรุงหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาคุณภาพของหลักสูตร แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ จึงนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลองโดยความร่วมมือกับวิทยากรท้องถิ่น ใช้วิธีการบรรยาย สาธิตทุกขั้นตอนตามทักษะกระบวนการทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์น ไลค์ (Edward Lee Thorndik) จนสำเร็จเป็นชิ้นงาน ผลการทดลองสามารถพัฒนาผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นสูงเกินเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำไม้กวาดดอกหญ้า โรงเรียนสามารถนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและท้องถิ่น จึงเป็นเหตุผลที่เชื่อมั่นได้ว่า หลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชันญญา สุขสุสติ (2546 : บทคัดย่อ) สมภพ สูดแสง (2547 : บทคัดย่อ) และ ครรชิตพล ประทุมเวียง (2545:บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการทำไม้กวาดดอกหญ้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.98/88.15 หมายความว่านักเรียนทุกคนมีคะแนนเฉลี่ยจากการวัดผลระหว่างเรียน ตามแบบที่ทักษะกระบวนการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 86.98 และคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 88.15 แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจเป็นผลเนื่องมาจากการจัดทำแผน การจัดการเรียนรู้ได้ผ่านขั้นตอนการพัฒนาอย่างเป็นระบบและได้รับการตรวจสอบแก้ไขจาก อาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาแผนการเรียนรู้ ก่อนที่จะนำไปใช้ กับกลุ่มตัวอย่าง โดยเริ่มจากการศึกษาหลักสูตรขั้นพื้นฐาน 2544 ศึกษาแนวการสอนหลักสูตร ท้องถิ่นของนิคม ชมพูหลวง (2547 : บทคัดย่อ) การตั้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและการประเมินผล โดยผู้วิจัย มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้พฤติกรรมการเรียนรู้ใน ชั้นสูง เช่นการสาธิต การอธิบายและได้ใช้ชนิดของการเรียนรู้ที่อยู่ระดับสูง เช่น การเรียนรู้ ทักษะ การแก้ปัญหา จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นกระบวนการกลุ่ม วัดผลตาม สภาพจริง ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Edward Lee Thorndik) คือ กฎแห่งการปฏิบัติ (Law of Exercise) และการจัดกิจกรรมโดยเน้นทักษะกระบวนการ จนทำให้นักเรียนสามารถ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ครรชิตพล ประทุมเวียง (2543 : บทคัดย่อ) จีระภา พุดพิลา (2546 : บทคัดย่อ) และงานวิจัยของ นภาพร เดชมุรัมย์ (2547 : บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมกับ สภาพท้องถิ่นและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสม กับผู้เรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้และหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำไม้กวาดดอกหญ้า ชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 อาจเนื่องมาจากหลักสูตร และแผนการจัด การเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านขั้นตอนการพัฒนาอย่างเป็นระบบและได้รับการตรวจสอบ แก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และ แผนการเรียนรู้ ก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยเริ่มจากการศึกษาหลักสูตรขั้นพื้นฐาน 2544 ศึกษาแนวการสอนหลักสูตรท้องถิ่นของนิคม ชมพูหลวง (2547 : บทคัดย่อ) การตั้งผล

การเรียนรู้ที่คาดหวัง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล โดยผู้วิจัย มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้พฤติกรรมการเรียนรู้ในชั้นสูง เช่นการสาธิต การอธิบายและได้ใช้ชนิดของการเรียนรู้ที่อยู่ระดับสูง เช่น การเรียนรู้ทักษะ การแก้ปัญหา จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นกระบวนการกลุ่ม วัดผลตามสภาพจริง สอดคล้องกับกฎการเรียนรู้ของธอร์นไคด์ กฎของการฝึกหัด กฎของการรู้ผลและการจัดกิจกรรมเน้นกระบวนการ 9 ขั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุดม คำขาด (2544 : บทคัดย่อ) ธรรมชิตพล ประทุมเวียง (2543 : บทคัดย่อ) และนภาพร เศษบุรีรัมย์ (2548 : บทคัดย่อ) ที่พบว่านักเรียนที่เรียนจากแผนการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์

4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแผนการจัดการเรียนรู้และหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำไม้กวาดดอกหญ้า กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ค่าเฉลี่ย 4.39 สรุปได้ว่านักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก อาจเนื่องมาจากหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญในการนำไปปฏิบัติที่ผู้ที่มีความรู้สั่งสมมานานสามารถนำเอาทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และสร้างรายได้แก่ครอบครัว นอกจากนี้กระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างส่งเสริมให้นักเรียนได้วางแผนการทำงานกันเป็นกลุ่มทำให้เกิดผลงานที่ได้จากการปฏิบัติจริง เป็นไปตามกฎการเรียนรู้ของธอร์นไคด์ กฎของการฝึกหัด กฎของการรู้ผลและการจัดกิจกรรมเน้นกระบวนการ 9 ขั้น ส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนการสอนด้วยแผนการเรียนรู้และหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำไม้กวาดดอกหญ้า กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุดม คำขาด (2544 : บทคัดย่อ) ชนัญญา สุขสุดดี (2546 : บทคัดย่อ) และ จิระภา พุดพิลา (2546 : บทคัดย่อ) ที่พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจที่เรียนจากแผนการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้

1.1 ครูที่ทำการสอนช่วงชั้นอื่นของโรงเรียนบ้านนาสะแบง ควรนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้สอนเพราะเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

1.2 ครูควรพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกิดทักษะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมผู้เรียนรักการทำงานตลอดเวลา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำหลักสูตรและแผนจัดการเรียนรู้ไปใช้กับนักเรียนหลายๆ โรงเรียน ที่ผู้วิจัยพัฒนาและสร้างขึ้น ไปทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพ และเป็นข้อสรุปของการวิจัย กว้างขวางขึ้น

2.2 ควรมีการทำวิจัยพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ให้เกิดความหลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY